

eISSN: 2524-0072

2024 60

Електронний журнал

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЕКОНОМІКА
ТА СУСПІЛЬСТВО

Редакційна колегія

Головний редактор журналу:

Головко Олег Павлович, кандидат економічних наук, директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій.

Члени редакційної колегії журналу:

Баженков Євген Володимирович, доктор економічних наук, доцент, директор Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

Білозубенко Володимир Станіславович, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, регіональних студій та туризму Університету митної справи та фінансів.

Бойко Світлана Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Національного університету харчових технологій.

Графська Орислава Іванівна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Гуткевич Світлана Олександрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Національного університету харчових технологій.

Дишкантюк Оксана Володимирівна, кандидат технічних наук, доцент, декан факультету менеджменту, готельно-ресторанної справи і туризму Міжнародного гуманітарного університету.

Жосан Ганна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та інформаційних технологій Херсонського державного аграрного університету.

Киркач Світлана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Князевич Анна Олександрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку, Гірничо-металургійна академія імені Станіслава Сташиця (Польща).

Ковбас Галина Іванівна, кандидат економічних наук, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.

Корбутяк Аліна Георгіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Котенко Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Центральноукраїнського національного технічного університету

Кузіна Руслана Віліївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Одеського національного економічного університету.

Македон Вячеслав Владиславович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки і світових фінансів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Мартишок Олена Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, Міжнародний гуманітарний університет.

Масленніков Євген Іванович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Нямецук Ганна Валеріївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

Підгірна Валентина Никифорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Плинокос Дмитро Дмитрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва торгівлі та біржової діяльності Національного університету «Запорізька політехніка».

Прохорчук Світлана Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, проректор з навчально-методичної роботи Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний університет бізнесу і права».

Сокровольська Наталія Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Pawel Czarnecki, Prof., dr hab., Rector of Warsaw Management University (Poland).

ЕКОНОМІКА

ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ

Валентина Самодай, Максим Донський, Катерина Растова

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 2

 PDF

РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Валентина Самодай, Роман Бакута, Вікторія Кизим

Переглядів статті: 4 | Завантажень PDF: 2

 PDF

КІБЕРБЕЗПЕКА ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Володимир Савченко, Олег Маклюк

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНЖИНІРИНГУ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ

Оксана Поплавська, Олена Кир'янова

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Лариса Осіпова, Ольга Хаєцька

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЕКОНОМІКО-ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СТРАТЕГІЇ, МОДЕЛІ, НАСЛІДКИ

Володимир Білоцерківець, Олена Завгородня

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Іван Демішев, Сергій Войтко

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 2

 PDF (English)

ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ЗА ОКРЕМИМИ ТОВАРНІМИ ГРУПАМИ СПОЖИВАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сергій Кваша, Олексій Павленко, Віталій Вакуленко

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ВПЛИВ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Віктор Кушнірук, Марина Крамарчук, Олександра Зозуля

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 1

 PDF

РОЛЬ БАГАТОРІВНЕВОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХНЬОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Ольга Нестор

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС ЗА РІВНЕМ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ІНСТИТУЦІЙНИХ ІНВЕТОРІВ

Володимир Токар

Переглядів статті: 5 | Завантажень PDF: 3

 PDF (English)

КОНЦЕНТРАЦІЯ КАПІТАЛУ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Олександр Журба, Юлія Ясько

Переглядів статті: 4 | Завантажень PDF: 3

 PDF

ЦИФРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ СПІЛЬНОТ

Наталія Ілляшенко, Сергій Король, Андрій Федірко

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1

 PDF (English)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ РЕГІОНУ

Тетяна Колесник, Володимир Багнета

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ З ВІДХОДІВ АПК

Тетяна Коломієць

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ З ПЕРЕРОБКИ ВІДХОДІВ ТА ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ

Наталя Матвеева, Геннадій Мальований

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ У КАТЕГОРІЯХ ІНФРАСТРУКТУРИ, КОНКУРЕНЦІЇ, СТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ

Лариса Райчева

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОСНОВНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ

Віталій Ткачук

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТА В ДОМОГОСПОДАРСТВАХ

Наталя Зеленчук

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

РОЛЬ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Олександр Лозиченко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ГІРНИЧОРУДНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Олена Максимова, Сергій Максимов, Олександр Омельченко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТЕОРЕТИЧНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД НЕГАТИВНОГО СЦЕНАРІЮ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ

Віктор Нам'ясенко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРИ ОПОДАТКУВАННІ ПІДПРИЄМСТВ

Лариса Полятикiна

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ЕКОНОМІЧНУ АКТИВНІСТЬ І СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Лілія Хомич, Ніла Хрущ

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Людмила Середницька, Тетяна Павлюк

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВИСОКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Наталія Павліха , Юрій Барський, Олег Уніга

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОЦІНКА БАЛАНСУ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НА РИНКУ ЯБЛУК ТА ПРОДУКТІВ ЇХ ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ

Володимир Лужанський

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Олексій Заїка

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Оксана Гривківська, Іван Аренович

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СТАЛОГО ВИРОБНИЦТВА У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анастасія Ткачук , Ольга Христенко

Переглядiв статтi: 0 | Завантажень PDF: 0

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ЕКОЛОГІЧНОГО БУДІВНИЦТВА -ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Лілія Гудима

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: ФІСКАЛЬНА ЗНАЧИМІСТЬ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

Тетяна Добрунік

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 2

 PDF

АВТОМАТИЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Маркіян Бурак, Ігор Яремко

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРОКАТУ РЕЧЕЙ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ

Любомир Пилипенко, Володимир Воськало

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОНСАЛТИНГУ

Олена Фоміна, Дмитро Литвинчук

Переглядів статті: 4 | Завантажень PDF: 0

 PDF

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Людмила Крачок, Віталій Мельник, Максим Панчук

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Юлія Нежид

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА АУДИТ ТРАНСФЕРТНИХ ЦІН: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ГРУП

Валерія Фесенко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИТРАТ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ: ПРОБЛЕМИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

Тетяна Мулик, Ярославна Мулик

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСЛУГ З ПЕРЕВЕЗЕНЬ ГРОМАДСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ У М. КИЄВІ

Дмитро Мороз, Тетяна Жибер

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 1

 PDF

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ В МЕХАНІЗМІ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Михайло Крупка, Данило Ванькович, Мирослав Кульчицький

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 2

 PDF

СТРАТЕГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Марина Галькевич, Тамара Гуренко, Андрій Андрійчук

Переглядів статті: 4 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРЕДИТНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Олена Базилінська

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1

 PDF

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Дмитро Бірюк

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ірина Косач, Артем Дегтярьов

Переглядів статті: 5 | Завантажень PDF: 0

 PDF

РОЗВИТОК ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Людмила Богріновцева, Ольга Ключка, Ірина Заїчко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ГЛОБАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Ольга Смагло

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЛЬ КРЕДИТУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ

Тетяна Черемісіна, Світлана Мала, Олександра Дудукалова

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЕВОЛЮЦІЯ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ: ІННОВАЦІЇ НА ШЛЯХУ ДО ЦИФРОВОГО МАЙБУТЬОГО

Тетяна Ставерська, Юлія Літвінова

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Олена Борисюк, Наталя Матвійчук, Лідія Хмелярська

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ І НАУКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Вероніка Чернега, Ілона Балтак

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БАНКІНГУ: ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕСУРСІВ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Юлія Владика, Лариса Турова, Вікторія Удод

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Софія Теслюк, Наталія Матвійчук, Анастасія Левчук

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МЕНЕДЖМЕНТ ФІНАНСОВОЇ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Світлана Клименко, Галина Рябенко, Олександр Верланов

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗОВНІШНІХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Роберт Галустьян

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Олена Береславська

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МЕНЕДЖМЕНТ

РОЗВИТОК ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОЇ МІНЛИВОСТІ ТА РИЗИКОВАНOSTІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Світлана Довбня, Руслан Пономаренко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ

Ірина Малярчук, Михайло Смолинець

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 2

 PDF

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНИМИ КОМАНДАМИ В ГІБРИДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Олег Мушинський

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 1

 PDF

БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Андрій Штангрет , Мирослава Караїм, Остап Караїм

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВПЛИВУ СУЧАСНИХ ЗАГРОЗ

Мирослав Яремик, Андрій Черненко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКСПОРТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Андрій Завербний , Любов Залізна, Маркіян Трач

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

СУТНІСТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЙ: ПОЛЬСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Ірина Горбась, Карина Кошель

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1

 PDF

МОДЕЛІ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОФІСУ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЗНАНЬ З СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ЕКОСИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ольга Малярчук, Валентина Вострякова

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Світлана Бондар

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 5

 PDF

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Анастасія Мовчанюк

Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Анастасія Мовчанюк

Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 1

 PDF

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕАГУВАННЯ НА ЗАГРОЗИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ (СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД)

Ігор Томків, Дмитро Гуртовий

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ТІМБІЛДІНГ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Юлія Халахур

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ АПК

Євгеній Шпильовий

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Наталія Стоянець

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF (English)

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Марина Акулюшина, Лілія Зотова, Валентина Швець

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»)

Дарина Тарнавська, Наталія Бугас

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МЕХАНІЗМИ ІННОВАЦІЙНОЇ КООПЕРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

Володимир Проскура , Анжела Лизанець, Надія Кубрак

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ДЕФІНІЦІЇ МАСШТАБУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Юрій Потюк

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Тетяна Цалко, Світлана Невмержицька , Альона Птуха

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Любов Ліпич, Мирослава Кушнір, Оксана Хілуха

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МАРКЕТИНГ

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ В РИТЕЙЛІ ПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ

Наталія Струк, Олена Карпій

Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 3

 PDF

МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВПЛИВУ НА КУПІВЕЛЬНУ ПОВЕДІНКУ

Вікторія Зубченко, Ірина Герасименко, Наталія Осипенко

Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 3

 PDF

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Марія Багорка, Наталія Юрченко, Інна Абрамович

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОГО БРЕНДИНГУ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ: АНАЛІЗ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Ірина Закрижевська, Віталій Нянько, Юрій Поліщук

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ: СУЧАСНИЙ ВИМІР ТА МАЙБУТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Катерина Луханіна

Переглядів статті: 1 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ФОРМУВАННЯ БРЕНДУ ОСОБИСТОСТІ МАРКЕТОЛОГА

Наталія Буга , Тетяна Янчук

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

КОНЦЕПЦІЯ МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Наталія Верхоглядова , Ірина Кононова , Євгенія Морозова

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ПОСЛУГ ШВИДКОГО ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ УКРАЇНИ

Роман Черкес, Наталія Косар, Христина Бей

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Олена Гарматюк, Ольга Логінова

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

АНАЛІЗ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ, МЕТОДІВ ТА ПІДХОДІВ У ЛОГІСТИЦІ, ЇХ ВПЛИВ НА ОПТИМІЗАЦІЮ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ

Ірина Зрибнева

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Світлана Білоус, Надія Калита

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АЗОРЕЛЬ» ТА ПОРАДИ ЩОДО ЇХ ПОКРАЩЕННЯ

Наталія Германюк

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

СУЧАСНІ ЦИФРОВІ КАНАЛИ У СФЕРІ ФАРМАЦЕВТИКИ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ЗГІДНО МОДЕЛІ МАРКЕТИНГУ 5P

Іван Бишовець

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

ПРОГНОЗУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ

Леся Гнилянська, Катерина Озарко, Ярослав Рудюк

Переглядів статті: 6 | Завантажень PDF: 0

 PDF (English)

АНАЛІЗ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Оксана Житник, Світлана Кулакова, Інна Міняйленко

Переглядів статті: 5 | Завантажень PDF: 3

 PDF

ВПЛИВ РЕГУЛЮЮЧИХ МЕХАНІЗМІВ НА ЦІНОУТВОРЕННЯ У ФАРМАЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

Євгенія Ткаченко, Богдан Лисецький, Ольга Литвин

Переглядів статті: 9 | Завантажень PDF: 4

 PDF

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Катерина Зайченко, Юрій Реклізон

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ

Ярослав Пукач

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Анна Черняєва

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА У МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ

Світлана Урба , Ольга Червона

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

ІМІДЖЕВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ

Леся Гнилянська, Ігор Процайло, Світлана Гладун

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF (English)

КОНДО-ГОТЕЛЬ ЯК НОВИЙ ФОРМАТ ПРОВАДЖЕННЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Світлана Галасюк

Переглядів статті: 3 | Завантажень PDF: 1

 PDF

ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ

Ольга Шикіна, Оксана Кузнецова

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 0

 PDF

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, СЕРВІСУ ТА ПОСЛУГ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Вікторія Колесник , Валентин Полупан, Андрій Пенкін

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТУРИЗМ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОДУКТИВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Юлія Ставська

Переглядів статті: 2 | Завантажень PDF: 3

 PDF

SWOT-АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Надія Коваленко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МІЖНАРОДНІ КУРСИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ ТУРИЗМУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Мар'яна Сеньків, Віра Шкурко

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТРЕВЕЛ-БЛОГІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Ганна Машіка, Марина Грабар

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ

Олена Стрижак, Сергій Чайковський

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ З ДЕРЖАВАМИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ

Світлана Кайзерова, Анатолій Румянцев

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ ТОВАРІВ ПОВСЯКДЕННОГО ПОПИТУ

Алла Шлапак, Оксана Іващенко, Катерина Никонюк

Переглядів статті: 0 | Завантажень PDF: 0

 PDF

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-26>

УДК 338.48(477)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОДУКТИВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

EUROPEAN EXPERIENCE OF PRODUCTIVE TOOLS FOR THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM BUSINESS OF UKRAINE

Ставська Юлія Вацлавівнакандидат економічних наук, завідувачка кафедри,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2799-1556>**Stavska Uliya**

Vinnytsia National Agrarian University

У статті проведено дослідження сучасного стану туристичної галузі в реаліях війни. Проаналізовано заповненість підприємств сфери гостинності та з'ясовано, що середня завантаженість всіх підприємств цього сектору сягала рівня 82%. Проведено аналіз завантаженості готелів в різних частинах країни, внаслідок чого виявлено, що готелі та індустрія гостинності Західних областей з другої половини 2022 року має майже сто відсоткову заповненість, що викликано великим потоком внутрішньопереміщених осіб та релокованими підприємствами та підприємцями, які також потребували житла на тривалий час. При цьому у статті зазначається критичний стан туристичних закладів в інших регіонах. Відмічено ліквідацію третини туристичних агенцій від початку бойових дій. Виявлено проблеми, що постали перед туристичною галуззю, одна з них відтік кваліфікованого персоналу. У статті зазначається, що законодавство в сфері туризму потребує негайного оновлення та включення до європейської системи. З цією метою у статті було досліджено досвід географічно найближчих до України країн, а саме: Польщі, Чехії, Словаччини та Франції.

Ключові слова: туристичний ринок, зарубіжний досвід, індустрія гостинності, туристична сфера, готель.

The article researches the current state of the tourism industry in the realities of war. Problems with sea recreation, in particular the lack of access to the Black and Azov coasts, were noted. The structure of the workload of enterprises in the service sector for the period from 2015 to 2022 has been demonstrated, in which there are almost no changes. It is noted that the average workload of all enterprises in this sector reached the level of 82%. An analysis of hotel occupancy in different parts of the country was conducted, as a result of which it was found that the hotels and hospitality industry of the Western Regions from the second half of 2022 has almost one hundred percent occupancy, caused by a large flow of internally displaced persons and relocated businesses and entrepreneurs who also needed accommodation for a long time. At the same time, the article notes the critical state of tourist facilities in other regions. A reduction in business traffic in the country, in particular in Kyiv and Odesa, was noted: by 43% and 78%, respectively. At the same time, it was emphasized that it was precisely in these cities that a significant tourist flow for the entire country took place. A third of travel agencies have been liquidated since the beginning of hostilities. The problems facing the tourism industry were identified, one of them being the outflow of qualified personnel. It is suggested at the state level to consider all available means to stimulate return to Ukraine and work in the hotel and restaurant sector. Among such possible mechanisms, preferential taxation, provision of certain social packages and social support, special lending conditions for housing, and others can be specified. The article states that legislation in the field of tourism needs immediate updating and inclusion in the European system. To restore the tourism industry in the post-war period, our hotels and restaurants must meet the best global standards of service and quality of service. For this purpose, the article examined the experience of the countries geographically closest to Ukraine, namely: Poland, the Czech Republic, Slovakia and France. World experience shows that successful management in this area can be achieved with the help of various strategies and tools.

Keywords: tourist market, foreign experience, hospitality industry, tourism sphere, hotel.

Постановка проблеми. Туристична сфера України серед тих, що постраждали від війни чи не найбільше. Втрати галузі за період повномасштабного вторгнення РФ в Україну сягають стоні мільярдів гривень, тому можна впевнено говорити про найважчу кризу з часів незалежності України. При цьому, фахівці сфери сподіваються на стрімке відновлення туристичного ринку по завершенні війни. Наголошуючи на інтерес до країни в перспективі як найзатребуванішої туристичної локації Європи і входження в ТОП-5 найпопулярніших країн світу для подорожей [12].

У зв'язку із цим варто відзначити, необхідність дослідження зарубіжного досвіду продуктивних інструментів розвитку туристичного бізнесу. Керівництво туристичною галуззю в кожній країні має свої відмінності, які залежать від рівня розвитку країни, значення туризму для економіки, обсягів інвестицій у туристичний сектор та інших факторів. Навіть при великому потенціалі туризму немає гарантії успішного розвитку туристичної індустрії без ефективного державного управління. Важливо проаналізувати досвід інших країн у залученні інвестицій для розвитку та реалізації їхнього туристичного потенціалу з метою впровадження у своїй країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В сучасних умовах, під час війни, вчені намагаються дослідити досвід провідних країн Європи з метою стабілізації туристичного ринку держави. Найбільша туристична криза відбулася у 2020 році під час пандемії і цьому присвячено багато зарубіжних і вітчизняних праць, зокрема: В. Церклевича [2], Романова А., Грубрін В. [10], Хан С., Чоудхурі Ш., Ставська Ю., Добрянська Н., Мазур Ю., Шекера С. [13].

Водночас вітчизняний туризм потребує формування відповідних продуктивних інструментів розвитку туристичного бізнесу України в післявоєнний період. Це обумовлює дослідження зарубіжного досвіду формування державних механізмів впливу на туристичний ринок із врахуванням природних та етнічних особливостей певної європейської країни та можливості його імплементації в Україні.

Постановка завдання. Аналіз досвіду розвитку туристичної галузі європейських країн з метою виявлення успішних практик, які можуть бути імplementовані в Україні для підвищення її туристичного потенціалу. Це може включати адаптацію стратегій та методів інших країн до українських реалій, зміни в законодавстві, стимулювання інвести-

цій у туризм, підвищення якості туристичних послуг та інші заходи.

Виклад основного матеріалу дослідження. З початком повномасштабного вторгнення туристичний сектор України фактично зійшов до нуля. З 24 лютого 2022 року припинилось будь-яке авіасполучення, яке було головною логістичною складовою для іноземних туристів – як класичного напрямку, так і бізнесу. Поїздки українців за кордон стали можливі лише залізницею та автомобільним транспортом для обмеженого кола осіб – як наслідок оголошення загальної мобілізації, що триває й нині. Відповідно, майже всі раніше заплановані тури та подорожі були анульовані і до України, і за кордон.

Очевидно, відновлення авіасполучення та розширення категорій осіб, що зможуть подорожувати чи їздити в ділові відрядження, не станеться до повного завершення воєнних дій. Як наслідок відбулося закриття турагенцій, що також відчутно вдарило по економічних показниках галузі.

Щодо внутрішнього туризму, то у 2022 році було зупинено літній курортний сезон в Україні, оскільки фактично все доступне морське узбережжя Чорного моря було під ризиком обстрілів, Азовське – окуповане. Тому сотні готелів, навіть з числа тих, що потенційно були готові приймати гостей, так і не відкрились влітку через побоювання щодо безпеки туристів [12].

При цьому протягом 2015–2022 рр. в туристичному секторі майже не відбулися зміни в структурі завантаженості потужностей підприємств. В середньому протягом цього періоду всі підприємства туристичного сектору були завантажені на рівні 82% (табл. 1) [9].

Чимало готелів опинилось в окупації, особливо велика кількість – на узбережжі Азовського моря, Арабатській стрілці. Найбільш постраждали готелі, розташовані у східній, північній, південній та частково центральній частинах країни. Найбільший виклик сфери гостинності – залишитись на плаву економічно, не втратити ключових співробітників. Залежно від номерного фонду, типу готелю, його локації цей показник може бути виражений у завантаженості (кількості зайнятих номерів) – від 15 до 32–34%. Проблема у тому, що далеко не всі заклади гостинності на вказаних територіях могли і можуть зараз отримати мінімально потрібну кількість проданих номеро-ночей. Особливо важко справляються готелям з порівняно великим номерним фондом (70+) та тим закладам, які були

Таблиця 1

Завантаженість потужностей підприємств сфери послуг, %

Показник	2015 р.	2021 р.	2022 р.	В середньому за 2015–2022 рр.
Тимчасове розміщування й організація харчування	80	81	83	82
Тимчасове розміщування	78	78	82	81
Діяльність із забезпечення стравами та напоями	83	83	84	83
Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів	83	82	76	80
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	78	80	83	81

Джерело: [9]

орієнтовані на конференц-сервіс, тобто діловий туристичний трафік [12].

Значно краща ситуація із завантаженням в готелях Західної України. Річ у тім, що основний гостьовий потік тут сформували не класичні туристи. Перша категорія – це внутрішньо переміщені особи. З початком війни до Львова, Ужгорода, Івано-Франківська, Трускавця, готелів Прикарпаття та Закарпаття евакуювались сотні тисяч мешканців областей, де тривали бойові дії, де були окуповані населені пункти. Тож, з одного боку, тамтешні заклади готельного господарства отримали сталі завантаження, а отже, й прогнозований дохід. З іншого – помилково рахувати внутрішньо переміщених осіб у туристичній статистиці.

Друга категорія – релоковані підприємства та підприємці, які також потребували житла на тривалий час. Є чимало випадків, коли готелі на 40-100 номерів орендувались компаніями для своїх співробітників на 6–12 місяців. Іншими словами, оцінювати успішність роботи готелів винятково завантаженістю в розрізі туризму наразі не зовсім раціонально [12].

Починаючи з середини 2022 року можна говорити про часткове відновлення туристичної галузі. Але винятково на західному напрямку. Все ж відкладений попит на відпочинок зіграв свою роль, хоча 90% туристів і тих, хто відпочивав в готелях, склали жінки та діти.

Також відбулося часткове відновлення ділового туризму, це пов'язано із збільшенням іноземних відвідувачів – волонтери, журналісти, представники дипломатичного корпусу, владних структур. Фактично цільових ділових туристів набагато менше через різке скорочення прибутковості багатьох сфер бізнесу,

а відтак – мінімізація витрат на відрядження та участь у ділових заходах. За оприлюдненими підсумками роботи туристичної галузі України за 9 місяців 2022 р. готелі сплатили податків на 35 % менше 2021 р. Найбільший спад відбувся у Києві та Одесі: на 43% та 78 % відповідно. Хоча варто зауважити, що саме ці два міста до війни генерували значний для всієї країни туристичний та діловий трафік. Загалом доходи від туристичної сфери скоротились більш ніж на третину в порівнянні з довоєнним періодом.

Водночас зростання туристичного збору, у порівнянні з аналогічним періодом 2021 року, зафіксовано у Львівській (+126%), Івано-Франківській (+96%), Закарпатській (+88%), Дніпропетровській (+17%) областях [12].

Також майже на третину скоротилась кількість платників податків, зайнятих в туризмі. Тобто, вже станом на осінь 2023 року третина підприємств, ФОП, задіяних в наданні туристичних послуг, змушена була припинити діяльність. Ці наслідки не є катастрофічними для всієї галузі, але дотично натякають на інший досить ризикований маркер – складність залучення інвестицій.

Перед туристичною галуззю країни постало чимало викликів. А особливо тих, які вкрай важливі для сталого розвитку всього національного туристичного ринку. Це стосується перш за все персоналу, висококваліфікованих кадрів, законодавства, логістики, зовсім нового формату туристичні локації тощо.

Туристична спільнота стоїть проблемою недостатньої кількості якісних кадрів, які від початку війни з України виїхали. А саме вони мали б зайнятись відновленням, розбудовою туризму в повоєнних реаліях. Бо ж сфера послуг, а такою є увесь туристичний ринок, за замовчуванням не може працювати якісно

без фахівців, без людей, які створюють сервіс та гостинність.

Для відновлення кадрів туристичної сфери, і не тільки, потрібно на державному рівні опрацювати всі можливі механізми, щоб давали стимул, реальні переваги повернення до України і роботи в індустрії гостинності. До них може бути віднесено пільгове оподаткування, певні преференції соціальних пакетів та соціальної підтримки, особливих умов кредитування житла тощо [12].

Також законодавство у галузі туризму потребує негайного оновлення та інтеграції до європейської системи. Для відновлення туристичної галузі в післявоєнний період, наші заклади гостинності мають відповідати кращим світовим стандартам сервісу та якості обслуговування.

Передусім йдеться про встановлення і застосування єдиних критеріїв категорій (зірковості) закладів тимчасового розміщення. Наразі діє процедура отримання категорії готелем, однак дотримуються самої процедури далеко не всі заклади, що впливає на престиж, репутацію закладів гостинності.

ДАРТ в кооперації з Ukrainian Hotel & Resort Association ініціював реформи категоризації готелів та інших засобів розміщення на основі системи Hotels Stars Union. Це найпоширеніша система категоризації у Європі, нею користується 27 країн та понад 22 тисячі готелів. Її переваги – чіткі та прозорі критерії інформування, безпеки гостей та сервісу [13].

Наразі запровадження такої системи не лише дасть змогу навести лад на ринку готельних послуг, а й прямо інтегрує український ринок до світової спільноти. А це та сама конкурентна перевага, яка після війни, в тому числі генеруватиме попит нашого напрямку серед туристів більшості країн світу.

У площині законодавства потрібно вирішити питання захищеності інвестицій. У повоєнний час Україна стане привабливою для інвестування у туристичний бізнес: готелі, ресторани, розважальні та інші локації, логістику тощо. Поряд із цим – пільгові умови для інвестування на певний час, скажімо відновлення галузі – це може бути до 10 років. Як приклад – Туреччина, яка створила саме такий інвестиційний клімат, коли фактично з нуля за 15 років стала одним із потужних напрямків для відпочинку мільйонів туристів щорічно [7].

Відновлювати туризм у країні, де йшла війна – дуже відповідальна і складна робота. Але і після цього потрібно гарантувати

безпеку кожному гостеві. Перша складова цього процесу – оновлені стандарти безпеки всередині самих готелів. На майбутнє, очевидно, всі заклади розміщення мають оснащуватись сховищами, надійними джерелами аварійного живлення, запасом води та продуктів на певний час. Певно, у перші роки після війни саме особиста безпека матиме першочергове значення при бронюванні готелів, особливо – іноземцями. Понад те, вже зараз це питання актуальне – наявність сховища запитують внутрішні туристи та відпочивальники, коворкінг в сховищі дає можливість вже зараз проводити хоч невеликі івенти.

Друга складова – розробка безпечних туристичних маршрутів. Звісно, інтерес до України буде й через відвідування місць, де йшли бойові дії, місць пам'яті, яким потрібно буде гарантувати дотримання правил безпеки [12].

До війни використовували лише маленьку частку потужного туристичного потенціалу України. У туризмі було залучено обмежену кількість локацій, особливо для відвідування іноземцями. Цю парадигму варто змінити. Оскільки відновлення туризму, відбуватиметься від локального до в'їзного, то й почати треба з долучення територій, на котрі раніше не зважали, а більша частина степової України, сотні локацій, архітектурних пам'яток, маршрутів [12].

Усі згадані виклики, які постали перед вітчизняним туризмом потребують вирішення, що спричинило вивчення міжнародного досвіду управління процесом формування туристичного потенціалу та дозволило виявити різноманітність такого керівництва у різних країнах світу. Ми досліджували підходи провідних країн, зокрема кількох європейських держав, географічно наближених до України (Польща, Франція, Чехія, Словаччина).

Україна може найбільш активно запозичити туристичний досвід від Польщі, оскільки обидві країни мають багатий ресурсний потенціал у сфері туризму. Обидві країни співпрацювали під час проведення Європейського чемпіонату з футболу "Євро-2012", що сприяло позитивному досвіду в області туристичного співробітництва. Польща має значний досвід у розвитку внутрішнього туризму, який можна успішно використовувати в Україні [7].

Протягом останніх двадцяти років туристичний ринок Польщі розвивався швидше, ніж в Україні. Значний туристичний потенціал країни створив передумови для формування

високорозвиненого та прибуткового курортно-рекреаційного сектору, особливо в курортно-туристичних регіонах. Серед факторів, що сприяли цьому:

- реформування туристичної інфраструктури та створення Польської туристичної палати, яка представляє інтереси галузі;
- відміна візових обмежень для польських громадян щодо багатьох країн Європи;
- реалізація Програми розвитку національного турпродукту, охоплюючи різні напрями туризму;
- позитивний імідж польського туристичного продукту як в державі, так і за її межами;
- вступ до Європейського Союзу, що спростив в'їзд для іноземних туристів та усунув митні та прикордонні бар'єри;
- екологічні програми, модернізація туристичної інфраструктури, включаючи готелі, гірськолижні витяги та інше;
- широка співпраця з інституціями та організаціями;
- проведення пізнавальних подорожей для журналістів та інфотурів для туроператорів з метою презентації туристичних об'єктів і збільшення популярності польського туризму [11].

Згідно даних Всесвітньої туристичної організації ООН, яка відзначила позитивну динаміку у сфері туристичних прибутків і надходжень в Польщі. Ця політика може послужити прикладом для відповідних органів в Україні. Для розробки конкретних рекомендацій, які мали б практичне значення, необхідно провести додаткові дослідження, вивчити механізми реалізації туристичної політики окремо, а також організувати програми обміну досвідом для керівників галузі та використати досвід Польщі [6].

У Польщі застосовують різноманітні інструменти інформування клієнтів про туристичні дестинації, зокрема створення інтернет бази «Туризм для всіх, в якій пропонується відпочинок для людей з особливими потребами. Туристичні агенції цієї країни пропонують тури всередині країни на будь-який смак, а саме: гірськолижний в зимову пору року, морський на узбережжі Балтики влітку, замковий для любителів Польщі. Недоторкана природа є візитівкою країни, а 18,5% її території знаходиться в зоні, що охороняється та не підлягає забудові [11].

Польща відома своїм розвинутим зеленим туризмом і вважається одним із лідерів Центрально-Східної Європи у цій галузі. Усі види діяльності у сільських районах Польщі,

зокрема зелений туризм, є особливо популярними та прибутковими. У Польщі було зареєстровано 311 категоризованих садиб сільського туризму «Гостинні господарства». Польща проводить активну та ефективну політику у сфері зеленого туризму, зокрема використовує регіональні бренди харчових продуктів для приваблення туристичних потоків [7].

Україна також має великий потенціал у розвитку зеленого, тобто сільського туризму. Продукти з географічним зазначенням можуть відігравати ключову роль у сприянні цьому розвитку. Наразі в Україні зареєстровано лише одне географічне зазначення – «Гуцульська овеча бринзя».

При цьому туристам у Польщі пропонується якісний сервіс, розвинута інфраструктура місцевості. Статистичні дані підтверджують, що 70% поляків віддають перевагу внутрішньому туризму, тобто це підтверджує розвинуту туристичну сферу країни, а також те, що відпочивати у Польщі набагато дешевше ніж в інших країнах ЄС. Виходячи з цього, зовсім не дивно, що туризм у Польщі користується величезною популярністю.

Створення позитивного іміджу країни є у першу чергу державним завданням. Польща успішно реалізувала цю мету, створивши мережу регіональних відділень та представництв за кордоном, які розташовані у країнах, що вважаються найбільш перспективними для генерації в'їзних туристичних потоків.

Вдале поєднання природних і культурних туристичних ресурсів разом з ефективним управлінням туристичною галуззю в Польщі зробило туризм ключовою галуззю економіки країни – частка туризму у структурі ВВП становить 12%. Досвід Польщі у певних інституційних та законодавчих аспектах туризму може бути вельми корисним для багатьох інших країн, зокрема для України [3].

У рамках нашого дослідження зарубіжного досвіду формування та розвитку туристичного потенціалу важливо зазначити досягнення Франції у цій галузі. Особливий вплив на туристичну політику Франції має принцип децентралізації. Передача повноважень місцевим органам самоврядування, підтримка місцевих ініціатив, розвиток різних форм соціального туризму та принцип всебічної співпраці між владою, територіальними громадами та підприємцями у галузі туризму є ключовими чинниками успішного розвитку туризму в цій країні [7].

Франція є лідером розвитку зеленого туризму шляхом функціонування Національ-

ної федерації «Gîtes de France» («Гостьові будиночки Франції»), яку створили в 50-х роках ХХ століття, в період, коли Франція оговтувалася після наслідків Другої світової війни та зазнавала спустошення сільських регіонів через сильну міграцію їхніх мешканців до великих міст. На той час федерація «Гостьові будиночки Франції» ставила за мету зберегти унікальну спадщину та надати жителям стабільний прибуток, розвиваючи нову для них галузь – сільський або екологічний туризм [7].

Сьогодні Національна федерація «Гостьові будиночки Франції» об'єднує майже п'ятдесят тисяч власників сільських садиб по всій Франції. Вони дотримуються певних стандартів обслуговування клієнтів: створюють для туристів найкращі умови прийому та комфорту, зберігаючи автентичність і спокій природного простору; сприяють збільшенню та збереженню спадщини й навколишнього середовища в сільській місцевості. Усі господарі, які відкривають свої сільські домівки для туристів – унікальні та різні, тому гостьовий туризм у сільській місцевості стає водночас відкриттям чогось нового та поверненням до витоків культурної спадщини [2].

Наступним прикладом європейського досвіду продуктивних інструментів розвитку туристичного бізнесу є відома туристична країна, Словаччина. Вона славиться великою кількістю термальних басейнів та сучасних гірськолижних курортів, чисельних історичних замків, а передусім – надзвичайно гостинних мешканців, власників зелених садиб та агротуристичних господарств. Наприклад, у Кошицькому краї, найближчому до українського Закарпаття, теж активно розвивається гастрономічний і винний туризм, який використовує сільську базу розміщення. Проекти з туризму у сільській місцевості фінансуються з Європейського фонду розвитку сільських територій. У Кошице, як і в будь-якому іншому регіоні країни, функціонує громадська крайова (обласна) організація туризму регіону, яка активно залучає кошти європейських грантових організацій для популяризації туристичних принад Словаччини та технічної допомоги у відновленні історичних та природних об'єктів, а також приведення туристичних послуг до європейських стандартів. Частково організація фінансується і з місцевого бюджету [4].

Словацька система якості туристичних послуг – це інноваційний інструмент управління, який допомагає туроператорам постійно покращувати якість своїх послуг.

Його вихідним пунктом є добре організована німецька система ServiceQualität Deutschland, ліцензована та адаптована до словацьких умов Міністерством транспорту, будівництва та регіонального розвитку Словацької Республіки [10].

Стан туризму в Чехії на сьогоднішній день може бути описаний як досить стабільний та активний. Перед початком пандемії COVID-19 Чехія була однією з популярних туристичних дестинацій у Європі, приваблюючи мільйони відвідувачів щороку.

Наближеною державою до України є Чехія, яка протягом останніх років вживала різноманітні заходи для підтримки туризму, за рахунок фінансової підтримки: уряд надає фінансову допомогу туристичним підприємствам та готелям, які постраждали внаслідок пандемії. Це може включати допомогу в оплаті орендної плати, підтримку зайнятих на час карантину, а також

– фінансові стимули для відновлення та розвитку бізнесу; здійснення маркетингової кампанії: Чехія активно просуває свою туристичну привабливість через маркетингові кампанії як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Ці кампанії зазвичай спрямовані на підвищення обізнаності про різноманітні аспекти країни: історію, культуру, гастрономію тощо:

– підтримка інфраструктури: уряд також інвестує у розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, у поліпшення доріг, розвиток громадського транспорту та покращення умов для туристів у популярних регіонах.

– стимулювання внутрішнього туризму: в період пандемії, коли міжнародний туризм був обмежений, уряд Чехії активно просував внутрішній туризм, надаючи знижки та стимули для місцевих жителів на відпочинок у власній країні.

– розвиток екологічно сталих форм туризму: Чехія також розвиває еко-туризм та інші стали форми туризму, що відповідають сучасним трендам у споживанні [8].

Отже, економіка Чехії базується на принципах відкритого вільного ринку, спрямованого на інтеграцію в світову економіку та активної взаємодії з міжнародними партнерами, включаючи країни-сусіди.

Висновок. Дослідивши ситуацію туристичного ринку в Україні та у європейських країнах, ми дійшли висновку, що державне управління процесом формування туристичного потенціалу є ключовим елементом для стимулювання та розвитку туристичної галузі.

Світовий досвід показує, що успішне управління в цій сфері може бути досягнуте за допомогою різноманітних стратегій та інструментів. Ось деякі з них:

- стратегічне планування: Багато країн розробляють національні стратегії туризму, які визначають основні цілі, пріоритети та заходи для розвитку галузі. Ці стратегії зазвичай розробляються з участю громадськості, туристичної галузі та інших зацікавлених сторін.

- маркетинг та просування: Ефективне маркетингове планування та просування є важливими для залучення уваги та підвищення відомості про туристичні можливості країни. Це може включати рекламні кампанії, участь у міжнародних виставках та інші заходи.

- підтримка інфраструктури: Розвиток туризму часто вимагає вдосконалення та розширення туристичної інфраструктури, такої як готелі, аеропорти, транспортні мережі та інші. Державне фінансування та інвестиції можуть бути використані для покращення цієї інфраструктури.

- створення регуляторної бази: Держава може створювати регуляторну базу, яка сприяє розвитку туризму, включаючи законодавство про туризм, стандарти та норми безпеки, а також процедури отримання віз та інших адміністративних процедур.

- освіта та навчання: Розвиток кваліфікованої робочої сили для галузі туризму є важливим аспектом. Держава може підтримувати програми навчання та професійної підготовки для працівників туристичної галузі.

- співпраця з іншими секторами: Туризм має взаємозв'язки з іншими секторами економіки, такими як культура, освіта, торгівля та інші. Держава може сприяти співпраці між цими секторами для створення синергії та максимізації впливу туризму на економіку.

Узагальнюючи робимо висновок, державне управління туристичним потенціалом вимагає комплексного підходу та активної участі різних зацікавлених сторін. Сполучення правильно спрямованих політик, ефективного управління та співпраці може сприяти успішному розвитку туризму та досягненню його соціально-економічних користей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. COVID-19 та соціальний діалог в туристичній галузі: практика ЄС та українські реалії. *Платформа громадського суспільства Україна-ЄС*. URL: <https://cutt.ly/xbH4BvD> (дата звернення: 02.03.2024).
2. Mariana I. Senkiv & Viktoriia S. Tserklevych. Prerequisites of development of an accessible tourism for everyone in the European Union. *Geol. Geograph. Geoecology*. 30 (3). 2021. P. 562–570. URL: geology-dnu.dp.ua DOI: 10.15421/112151 (дата звернення: 02.03.2024).
3. Polska Organizacja Turystyczna. URL: <http://www.pot.gov.pl/o-pot/> (дата звернення: 03.03.2024).
4. Slovakia hotel VAT cut to 10%. *Avalara VATlive*. URL: <https://cutt.ly/6bGgDSV> (дата звернення: 03.03.2024).
5. Vouchers and lower VAT on accommodation to boost tourism. *Slovak spectator*. URL: <https://cutt.ly/6bH7dz9> (дата звернення: 03.03.2024).
6. World Tourism Organisation. International Tourism and COVID-19. UNWTO. 2021. URL: <https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19> (дата звернення: 03.03.2024).
7. Кривенкова Р.Ю. Зарубіжний досвід формування туристичного потенціалу. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/43.pdf (дата звернення: 02.03.2024).
8. Національне туристичне управління Чеської Республіки. URL: <http://www.czechtourism.cz/informacnicentra/znaceni-turisticky-center/> (дата звернення: 02.03.2024).
9. Очікування підприємств сфери послуг щодо перспектив розвитку їх ділової активності за видами економічної діяльності (2015–2022). URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.03.2024).
10. Романова А., Грубрін В. Досвід балансування Словаччини між підтримкою туристичного сектору і боротьбою з пандемією. *InterConf*. 2021. (57). URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/12643> (дата звернення: 02.03.2024).
11. Туризм у Польщі. URL: <https://blog.mydutyfree.net/uk/interesting-places-in-poland> (дата звернення: 01.03.2024).
12. Чорний О. Сталий розвиток українського туризму: що маємо створити для майбутнього? *Журнал лідера сталого розвитку*. 2023. № 2. URL: <https://ukraine-oss.com/stalyj-rozvytok-ukrayinskogo-turyzmu-shho-mayemo-stvoryty-dlya-majbutnogo/> (дата звернення: 02.03.2024).
13. Хан С., Чоудхурі Ш., Ставська Ю., Добрянська Н., Мазур Ю., Шекера С. Вплив пандемії Covid-19 на сектор туризму в Бангладеш: фінансово-економічні аспекти. *Financial and Credit Activity Problems of Theory*

and Practice. 2024. Том 1. № 54. P. 364-378. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4145> (дата звернення: 02.03.2024).

REFERENCES:

1. COVID-19 ta sotsialnyi dialoh v turystychnii haluzi: praktyka YeS ta ukraïnski realii. [COVID-19 and social dialogue in the tourism industry: EU practice and Ukrainian realities]. *Platforma hromadskoho suspilstva Ukraina-YeS*. Available at: <https://cutt.ly/xbH4BvD> (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
2. Mariana I. Senkiv & Viktoriia S. Tserklevych. (2021) Prerequisites of development of an accessible tourism for everyone in the European Union. *Geol. Geograph. Geoecology*, 30 (3). P. 562–570. Available at: [geology-dnu.dp.ua DOI: 10.15421/112151](https://doi.org/10.15421/112151) (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
3. Polska Organizacja Turystyczna [Polish Tourist Organization]. Available at: <http://www.pot.gov.pl/o-pot/> (Accessed 03 March 2024) [in Poland].
4. Slovakia hotel VAT cut to 10%. Avalara VATlive [Slovakia Hotel JSC almost 10%]. Available at: <https://cutt.ly/6bGgDSV> (Accessed 03 March 2024) [in Slovakia].
5. Vouchers and lower VAT on accommodation to boost tourism. *Slovak spectator*. Available at: <https://cutt.ly/6bH7dz9> (Accessed 03 March 2024) [in Slovakia].
6. World Tourism Organisation. International Tourism and COVID-19. UNWTO. 2021. Available at: <https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19> (Accessed 03 March 2024) [in English].
7. Kryvenkova R.Iu. (2019) Zarubizhnyi dosvid formuvannia turystychnoho potentsialu [Foreign experience in the formation of tourism potential]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. Available at: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/43.pdf (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
8. Natsional'ne turystychno upravlinnya Ches'koyi Respubliky [National Tourist Board of the Czech Republic]. Available at: <http://www.czechtourism.cz/informacnicentra/znaceni-turistickykh-center/> (Accessed 2 March 2024). [in Czech Republic]
9. Ochikuvannia pidpriemstv sfery posluh shchodo perspektyv rozvytku yikh dilovoi aktyvnosti za vydamy ekonomichnoi diialnosti (2015–2022) [Expectations of enterprises in the service sector regarding the prospects for the development of their business activity by types of economic activity (2015–2022)]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
10. Romanova A., Hrubin V. (2021) Dosvid balansuvannia Slovachchyny mizh pidtrymkoiu turystychnoho sektoru i borotboiu z pandemiieiu. [Slovakia's experience of balancing between supporting the tourism sector and fighting the pandemic]. *InterConf*. (57). Available at: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/12643> (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
11. Turyzm u Polshchi [Tourism in Poland]. Available at: <https://blog.mydutyfree.net/uk/interesting-places-in-poland>
12. Chorny O. (2023) Stalyi rozvytok ukraïnskoho turyzmu: shcho maiemo stvoryty dlia maibutnoho? [Sustainable development of Ukrainian tourism: what should we create for the future?]. *Zhurnal lidera staloho rozvytku*. № 2. Available at: <https://ukraine-oss.com/stalyj-rozvytok-ukrayinskogo-turyzmu-shho-mayemo-stvoryty-dlya-maibutnogo/> (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].
13. Khan S., Choudkhuri Sh., Stavska Yu., Dobrianska N., Mazur Yu., Shekera S. (2024) Vplyv pandemii Sovid-19 na sektor turyzmu v Banhladesh: finansovo-ekonomichni aspekty [The impact of the Covid-19 pandemic on the tourism sector in Bangladesh: financial and economic aspects]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Том 1, № 54. P. 364–378. Available at: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4145> (Accessed 02 March 2024) [in Ukraine].